

Kącik Porad Obywatelskich

SEPARACJA -sposób rozwiązania wspólnoty małżeńskiej

Separacja to rozdzielenie małżonków na skutek zerwania łączących ich więzi duchowej, fizycznej i majątkowej. Rozkład pożycia musi tu być zupełny, tak samo jak i przy rozwodzie, ale nie musi być jeszcze trwały.

Wyróżniamy:

– separację faktyczną – jest ona bezpośrednim następstwem zachowań samych małżonków, nie zaś skutkiem rozstrzygnięcia sądu;

– separację sądową – jej wystarczającą przesłanką jest zupełny rozkład pożycia, a polega na usankcjonowaniu orzeczeniem sądowym stanu separacji faktycznej ze skutkami typowymi dla orzeczenia rozwodu, z wyjątkiem całkowitego zniesienia więzi małżeńskiej (rozwiązania małżeństwa).

Małżonkowie pozostający w separacji nie mogą zawrzeć kolejnych związków małżeńskich, a ich stan cywilny nie ulega zmianie.

Separacja nie może być orzeczona, jeżeli:

wskutek niej miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków; z innych względów, gdy orzeczenie separacji byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego;

Przykład: separacja nie jest dopuszczalna np. jeżeli jedno z małżonków jest nieuleczalnie chore, a separacja stanowiłaby dla niego rażącą krzywdę.

Zgoda drugiego małżonka na separację nie jest wymagana (nawet, jeżeli separacji żąda małżonek wyłącznie winny rozkładowi pożycia małżeńskiego).

W przypadku, gdy małżonkowie nie mają wspólnych dzieci, sąd może orzec separację na podstawie ich zgodnego wniosku. W takim przypadku sąd może przestać na przeprowadzeniu dowodu z przesłuchania małżonków. Małżonkowie mogą wystąpić z takim żądaniem popartym wskazaniem okoliczności faktycznych. W tym przypadku sąd nie orzeka o winie rozkładu pożycia. Sąd musi jednak ustalić czy istnieją okoliczności pozwalające orzec separację. W takim wypadku postępowanie toczy się w trybie nieprocesowym. Do

sądu wnosi się wówczas wnioszek, a nie pozew.

Gdy rozkład pożycia nastąpił wyłącznie z winy jednego z małżonków, sąd orzeka separację z winy tego małżonka. Jeżeli winni są oboje - sąd orzeka separację z winy obojga małżonków. Jeżeli brak jest w ogóle winy po stronie małżonków, sąd orzeka separację bez winy małżonków. Ustalenie winy - poza moralną satysfakcją - ważne jest np. w takich sprawach, jak świadczenia alimentacyjne.

Orzeczenie separacji powoduje powstanie między małżonkami rozdzielności majątkowej. Nie może zostać ona zmieniona w drodze umowy. Ustrój rozdzielności majątkowej polega na tym, że każdy z małżonków zachowuje zarówno majątek nabyty przed powstaniem wspólnoty małżeńskiej, jak i nabyty po jej ustaniu, oraz zarządza całym swoim majątkiem samodzielnie. Nie ma wówczas małżeńskiego majątku wspólnego, a jedynie każdy z małżonków ma swój majątek osobisty. Na wniosek jednego z małżonków sąd może w wyroku orzekającym separację dokonać podziału majątku wspólnego oraz ustalić odpowiedzialność za zaciągnięte zobowiązania. Jeżeli zobowiązanie powstało w trakcie trwania małżeństwa i przed orzeczeniem separacji, odpowiedzialność ponosić będą wspólnie (solidarnie) małżonkowie. Jeśli jednak miało to miejsce po orzeczeniu separacji przez sąd, to każdy małżonek będzie odpowiadał samodzielnie za swoje długi.

Sąd na zgodne żądanie małżonków może orzec o zniesieniu separacji. Następuje wówczas powrót do sytuacji sprzed orzeczenia o separacji. Dotyczy to m.in. ustroju rozdzielności majątkowej. Na zgodny wniosek małżonków sąd znosząc separację może utrzymać ustrój rozdzielności. Dla jasności wskazać tu należy, że przywrócenie wspólnoty majątkowej małżeńskiej w wyniku zniesienia separacji i rozdzielności majątkowej nie powoduje automatycznie objęcia ustawową wspólnotą majątku nabytego przez każdego ze współmałżonków z osobna w okresie rozdzielności majątkowej towarzyszącej orzeczonej separacji. Majątek z tego okresu stanowi zatem

nadal majątek osobisty każdego z małżonków.

Jeżeli w rodzinie są małoletnie dzieci, sąd znosząc separację powinien orzec o władzy rodzicielskiej nad nimi.

Pozew lub zgodny wniosek o separację należy złożyć w sądzie okręgowym w ostatnim wspólnym miejscu zamieszkania małżonków, jeżeli chociaż jedno z nich nadal tam mieszka. Gdy miejsce zamieszkania obu małżonków zostało zmienione, to sprawa o separację zostanie rozpatrzona w sądzie okręgowym, właściwym dla miejsca zamieszkania strony pozwanej.

Jeżeli pozwany małżonek wyjechał za granicę lub jego dokładny adres jest nieznany, to sprawa o separację odbędzie się w sądzie, który jest właściwy dla miejsca zamieszkania małżonka, który składa pozew.

Osoby, które chcą złożyć pozew o separację, muszą się liczyć z kosztami sądowymi. Opłata wynosi 600 zł. Jeżeli strona, która składa pozew nie jest w stanie ponieść takich kosztów, to razem z pozwem powinna złożyć wniosek o zwolnienie z kosztów sądowych.

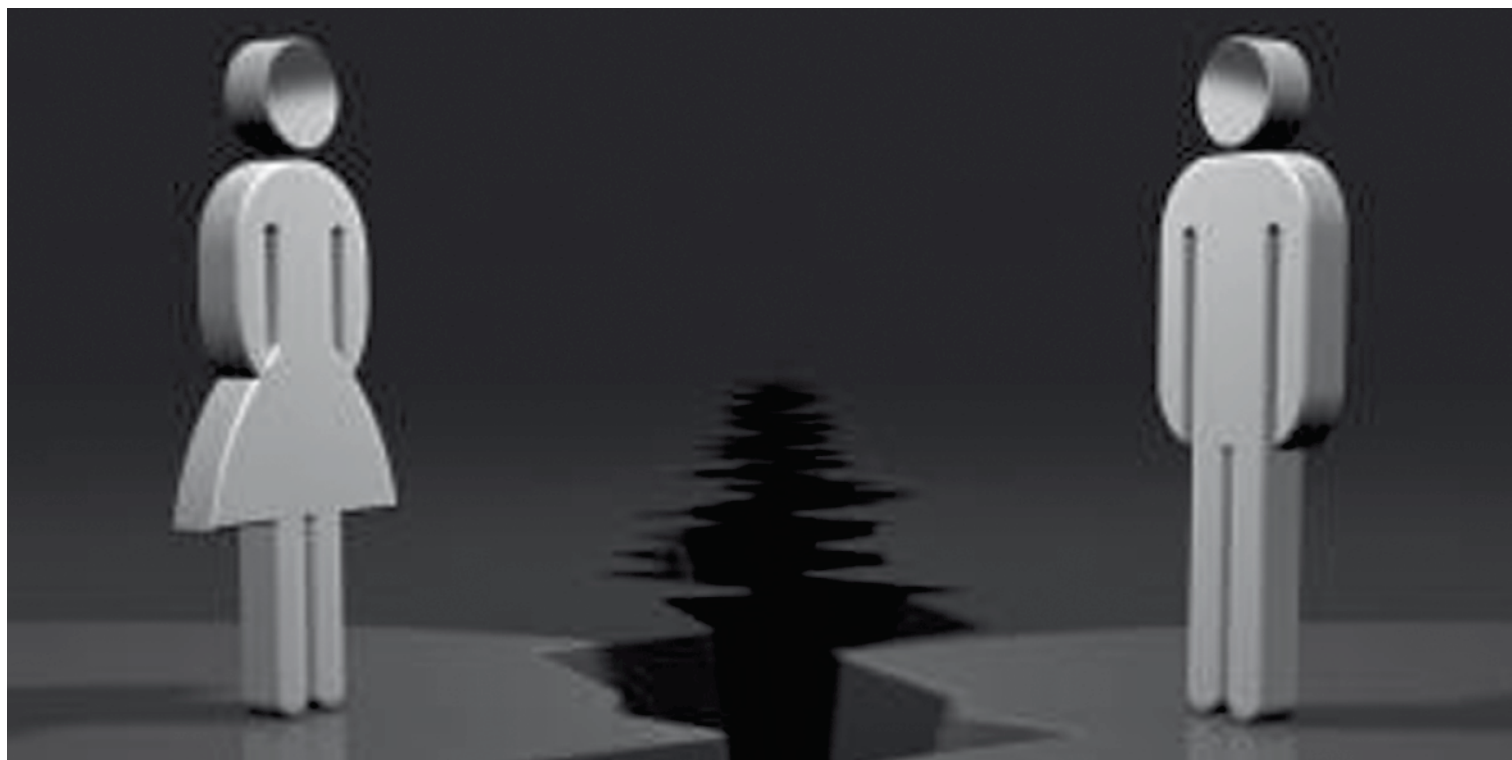
Przy złożeniu przez małżonków zgodnego wniosku o separację, opłata wynosi 100 zł.

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 1964 r., Nr 9, poz. 59, ze zmianami),

Ustawa z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2010 r., Nr 90, poz. 594).

Dariusz Urbański

Biuro Porad Obywatelskich w Debrznie

Stowarzyszenie

"Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno"

ul. Ogrodowa 26

77 - 310 Debrzno

tel. +48 59 833 57 50, +48 59 833 71 49

fax +48 59 833 71 79

www.bpo.stowdeb.pl

Wydanie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego